

Lk 10,25-37

Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: "Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?" Ježíš mu odpověděl: "Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?" On mu řekl: "'Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí' a 'miluj svého bližního jako sám sebe'." Ježíš mu řekl: "Správně jsi odpověděl. To čiň a budeš živ." Zákoník se však chtěl ospravedlnit a proto Ježíšovi řekl: "A kdo je můj bližní?"

Ježíš mu odpověděl: "Jeden člověk šel z Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbili a nechali tam ležet polomrtvého. Náhodou šel tou cestou kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu. A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho. Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl hnut soucitem; přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem, obvázal mu je, posadil jej na svého mezka, zavezl do hostince a tam se o něj staral. Druhého dne dal hostinskému dva denáry a řekl: 'Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet.'

Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?" Zákoník odpověděl: "Ten, který prokázal milosrdenství." Ježíš mu řekl: "Jdi a jednej také tak."

Milí přátelé

– ten, který upadl mezi lotry – zdá se být při běžném čtení příběhu skoro jen jakousi kulisou.

Nic o něm nevíme. Člověk jeden.

Číslo z každodenní statistiky dopravních nehod,

- jeden těch, kdo se ocitli na místech, kde se bombarduje, kde vládne hladomor,

- kde přepadají lupiči či únosci – anebo podvodníci, co důchodce či zadluženého oškubou o poslední haléř.

Ve špatnou dobu se ocitl na špatném místě a teď na vlastní kůži zakouší, že kdo jinému jámu kopá a umí to, může z toho mít docela úspěšné živobytí.

Ten, který upadl do rukou lupičů.

Má ale ten anonymní *člověk jeden* zůstat jen polomrtvou bytostí, nehybnou kulisou – dobrou právě tak k tomu, aby testovala, jak se zachovají kolemjdoucí?

Vzhledem ke spádu příběhu to tak může vypadat.

Ale když znáš trochu písně a modlitby z Ježíšovy bible, vzpomeneš si, že **upadnout do rukou** těm, kdo úspěšně páchají násilnosti a ničemnosti (a mají bohaté zkušenosti s tím, že se to vyplatí) -

- že to je **častá situace**. V žalmech ji jménem mnoha bezbranných obětí nevyslovuje nikdo menší než David, v knihách moudrosti zase Ješua Sirach.

A všechny tyto modlitby obětí lidského násilnictví, arogance, lupičské vynalézavosti i bezcitnosti vyslovují úpěnlivou prosbu a očekávání, že se jich Hospodin zastane ze svého chrámu:

- že se jich zastane svým milosrdenstvím.

„Tváří své přede mnou neskrývej, buď se mnou.“

Nebylo nikoho, kdo by mi pomohl... rozpomněl jsem se na tvé milosrdenství, Hospodine ... Ty přece zachraňuješ z ruky nepřátele“ (Sir 51).

Ano, neštěstí, nespravedlnost a arogance lidských dravců nechodí po horách, nýbrž po lidech – ale na Hospodinovo milosrdenství má cenu se rozpomenout i v takové chvíli.

A i když Ježíšův příběh neříká výslovně, že se ten zbitý takhle modlil, přece tam právě tohle očekávání visí ve vzduchu – aspoň pro ty, kdo znají příběhy a modlitby bible. A tenhle příběh patří do rozhovoru, který nevede nikdo jiný než dva písmáci, znalci Písma – zákoník a Ježíš. Učitel. Vykладаč Tóry a proroků.

Uslyší Hospodin hlas toho, který upadl do rukou lupičů?

Uslyší ho ve svém chrámu? Zastane se ho? A jak?

Zazní Boží odpověď, přijde Boží zastání na tohle beznadějném místě?

Přijde do prachu cesty, kde se před chvílí vítězně projevila nelidskost – Boží milosrdenství?

Tyhle otázky se nad příběhem vznášejí – aby vzápětí přišly tři odpovědi.

Cesta, na níž se příběh odehrává, vede z Jeruzaléma do Jericha. Vede z chrámu, onoho ztělesnění Boží ochrany a blízkosti – do Jericha. Tedy do světa všedních dní, kde už vůbec není samozřejmé s Pánem Bohem a jeho blízkostí počítat.

Teď po té cestě přichází kněz. Přichází po cestě z Jeruzaléma, svatého města. Přichází z chrámu, kde se pravidelně a nahlas ozývá „Chvalte Hospodinovi služebníci (kteří ho milujete celým srdcem) – chvalte Hospodinovo milosrdenství!“ Přinese ale toto milosrdenství sem, na toto místo? Kněz uvidí polomrtvého – zešířena ho obejde a kráčí dál.

Chrátová bohoslužba, to je přitom jakási inscenace, viditelné a slyšitelné provedení první věty největšího z přikázání, jež Ježíšovi příběhu předchází: *Milovati budeš PB svého z celého srdce svého*. Teď na té cestě narazil kněz z chrámu na druhou větu – na bližního. Má tvář pohozeného polomrtvého člověka. A kněz tohoto bližního mívá. A s tím raněným mívá i výzvu druhé věty největšího z přikázání: „a milovat budeš bližního svého.“

Kněz má ovšem následovníka, chrátového pomocníka – levitu. V Ježíšově vyprávění vstupuje na scénu ve větě: „*Právě tak i nějaký levita...*“ I levita přichází „právě tak“ jako kněz: z Jeruzaléma, od své služby v chrámu. A tak jako následoval kněze v chrámu, sleduje jeho kroky i nyní na cestě – tedy v praxi „milování bližního“: uviděl raněného, přešel na druhou stranu a šel dál.

Do třetice přichází jakýsi Samařan. Ten po cestě z Jeruzaléma určitě nepřichází z chrátové bohoslužby. Samařani přece mají svůj konkurenční chrám na hoře Gerizím (2Mak 6,2) – a i proto k nim Ježíšovi posluchači měli podobný vztah, jako různé zdejší okamůry třeba k muslimům. Cestující, snad tedy obchodník, vede svého osla z jeruzalémského tržiště. Jestli má někdo na tomto místě důvod prásknout do koní (do osla) a uhánět pryč, je to právě on.

A přece právě on neuhne. Hnut milosrdenstvím, slitováním – zastaví – a udělá pro zraněného vše, co lze v dané chvíli udělat: Vyčistí mu rány vínem a zklidní olejem, ováže – vysadí zmláceného na svého osla, odveze do hostince a zaopatří – a hostinskému zaplatí dopředu a slíbil doplatit náklady navíc. – To je služba! To je diakonie!

Je to ale „jen služba“?

Dělím se s vámi skrze tenhle příběh o to, co jsme celý týden čerpali na programech farářského kurzu s tématem

„Služba?“ Mne přitom zaujalo, co vysvitlo trochu mimoděk: - totiž že takováto služba – soucitný přístup k bližním, který jim slouží v jejich potřebnosti – není jen jakýmsi okrajem – vnější, všední tvář církve. Že tu jde vlastně o daleko víc. (Byť dneska tuhle „pomáhající tvář“ asi naše společnost oceňuje nejméně.)

Sám Ježíš toho Samařana charakterizuje jako toho, kdo **byl „pohnut soucitem“**, kdo se nechal motivovat slitováním.

A zákoník pak na otázku „který z těch tří se stal na té cestě bližním?“ odpovídá - „**ten, který prokázal milosrdenství**“ Obojí je přitom v Písmu projev, hnutí a motivace, která přísluší výhradně Hospodinu. Je to něco „autenticky Božího“, něco co vyvěrá z Božích hlubin. Něco, co Boží lid či člověk zjišťuje šokován a s překvapením – něco s čím smí Boží lid a člověk počítat nezaslouženě. Koneckonců i v jednom z nejznámějších Ježíšových příběhů je milosrdenstvím hnut otec – když v dáli spatří vracejícího se ztraceného syna, který sám s nějakým otcovým soucitem zaslouženě nepočítá.

Teď – v tomhle příběhu – do té drsné všednosti – z níž se možná ozývalo tiché sténání „*kde je to tvé milosrdenství, Hospodine?*“ přináší tu pravou odpověď – odpověď která má tvář milosrdenství, soucitu, solidarity a pomoci, jež zachraňuje z důsledků nelidskosti – Samařan. S ním přišlo to pravé Boží. Milosrdenství, jež umožňuje povstat a začít žít.

Celý ten příběh přitom začíná otázkou *Co mám dělat, abych se nemínil s věčným životem?* Tedy – co dělat, abych měl jistotu, že můj život má smysl a cíl v Boží blízkosti: Musím vědět, jak se před Bohem obhájit? Jak se ospravedlnit – jak dostat za pravdu?

Ježíšův příběh a jeho vyústění se k té otázce sice nevrací – ale vlastně i na ni dává odpověď: Život má smysl a budoucnost, když se na své cestě necháš nést a inspirovat slitováním z příběhu Boha Izraele a Ježíše Krista. Slitováním, které nás překvapí – překročí zavedené hranice toho, co si kdo podle nás zaslouží – a především se nechá pohnout tvář druhého – obrátí se k němu – a stane se mu bližním. Tak, že mu činí milosrdenství.

Jdi a jednej „právě tak“ - říká zákoníkovi Ježíš. Právě tak, jako levita následoval kněze – ty následuj na svých cestách z chrámu do všednosti – Samařana. Tak vnesesh na často nemilosrdné cesty – do světa – kde se už zas pohrdá těmi, kdo soucit projevují – nebo kde jsou rovnou pomlouváni jako záškodníci – tak vnesesh něco skutečně Božího.

Nenech se zahnat se svou vírou jen do chrámu.

Naopak, tady se nech inspirovat k tomu, že milosrdenství – jako postoj, kdy člověk nebojuje za sebe – ale nechá se oslovit tvář druhého v jeho potřebnosti – že to je to opravdové Boží.

Ale než na tuhle cestu vyrazíme – zastavme se ještě u stolu toho, který tenhle příběh i pro nás vypráví – vysvobozuje z touhy dostat vždycky za pravdu - a svou předivnou mocí vysvobozuje celé srdce, duši, sílu i mysl svým milosrdenstvím. Amen.

Lk 10,25nn Sal 3.2.19

209,1

In: Na maličký okamžik jsem tě opustil, avšak shromáždím tě v převelikém slitování. V návalu rozlčení skryl jsem před tebou na okamžik svoji tvář, avšak ve věčném milosrdenství jsem se nad tebou slitoval, praví Hospodin, tvůj vykupitel. Amen (Iz 54,7n)

Píseň 182

Modlitba

Hospodine, Bože milosrdenství a útěchy, stojíme před tvou tvář s pokorou, úžasem a očekáváním. Ježíšův příběh k tomu zve. K důvěře, že svou tvář neskrýváš na kdesi výsosti, ale stáváš se blízkým uprostřed lidské bídy a ztracenosti. Tady projevuješ svůj soucit, tady nabízíš nové možnosti těm, kdo uvízli v bezvýchodnosti svých životních situací. V narozeném i trpícím a ukřižovaném Ježíši tě smíme vítat a přijímat jako bratra a přítele. A vždy s novou naléhavostí si připomenout: nejsme sami na osamělost a chlad hříchu a smrti. Ježíšův mesiášský příběh ukazuje, že nás nalézáš i tam, kde si připadáme zcela ztraceni.

Bud' s námi svým Duchem, ať se evangelium stane novým ujištěním o tvém milosrdenství pro naše životní cesty. Ať očekáváme stvořitelskou sílu tvé lásky i tam, kde bychom jinak nad sebou či nad druhými zlomili hůl. Obnov naši důvěru, že to se záchranou člověka i světa myslíš doopravdy. Amen

1. čtení Ž 18,1-7.17-20

Píseň 172

kázání

Píseň 479,1-4.9-10

CONFITEOR

Tvé milosrdenství otvírá království svobody, odpuštění a obnoveného zájmu o druhé, Pane. A jako tví učedníci vyznáváme - stáváme se často překážkou této tvé slitovné velkorysosti. Hlídáme si svoje zájmy, na svých cestách si hledíme svého bezpečí a cílů - místo co bychom se otevírali druhým, sdíleli s nimi jejich nouzi, zpřístupňovali tvé milosrdenství. I mezi námi vítězí lidská malichernost nad tvou velkorysostí, nechota ke smíření nad tvým odpuštěním; lidské sebeospravedlňování nad pozváním jít světem jako svědkové tvé solidarity a slitování. Takhle stojíme před tebou - vyznáváme svoje selhávání a viny - a takhle očekáváme na tvé odpuštění a pozvání.

A s tímto očekáváním společně voláme

PANE SMILUJ SE ""

KRISTE SMILUJ SE ""

PANE SMILUJ SE ""

Poslyšte slovo milosti:

Bůh Spasitel chce, aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu. Je totiž jeden B a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas. Amen

Pozdravení pokoje

PÍSEŇ 682

USTANOVENÍ (Lk)

A když přišel čas, posadil se za stůl, a dvanácte apoštolů s ním..

A vzav chléb - a díky činiv - lámal - a dal jim, řka: TO JEST TĚLO MÉ, KTERÉ SE ZA VÁS DÁVÁ. To číňte na mou památku. Takž i KALICH - když bylo po večeři - řka: TENTO KALICH JE TA NOVÁ SMLOUVA V MÉ KRVI, KTERÁŽ SE ZA VÁS VYLÉVÁ. Beránku Boží, který snímáš hřích světa - smiluj se nad námi. Pane, nejsem hoděn, abys všel pod střechu mou - ale řekni jen slovo a má duše bude uzdravena.

OTČE NÁŠ

POZVÁNÍ

Jako pozvání přijměte slovo, kterým v Ježíšově podobenství zvou k hostině BožíhoKí: "Pojďte, nebo vše už je připraveno." (Lk 14,17)

Ke stolu Kristovu jsou bez rozdílu církevní příslušnosti zváni všichni, kdo věří v jeho vykupitelské dílo a chtějí je spolu s ostatními slavit a přijímat.

Slavit VP budeme v 1 kole. Pro ty, kdo nemohou ze zdravotních důvodů přijímat ze společného kalicha, jsou na stole Páně nachystány kalíšky.

PÍSEŇ 308

Propuštění (Iz 54,10)

I kdyby ustoupily hory a pohnuly se pahorky, moje milosrdenství od tebe neustoupí a smlouva mého pokoje se nepohne, praví Hospodin, tvůj slitovník.

MODLITBA

Otvíráš cestu života věčného, PjKe, a ujišťuješ, že na ni patříme. Prosíme, ať připomínku tvých možností my sami nepromarníme - ani u sebe - ani ve vztahu k bližním. Duch svatý ať nám pomůže rozpoznat, kudy na našich cestách následovat tvé milosrdenství. Amen

PÍSEŇ 166,3

Ohlášení

Přímluvy

Díky Kristu zjišťujeme Pane, že nemusíme být jen pasivními příjemci tvého milosrdenství, ale můžeme se mu dát do služby. S touto důvěrou nyní prosíme - za službu těch, kdo vyřizují evangelium. Obdařuj je svým Duchem, dávej jim odvahu zvěstovat cestu lásky i uprostřed předsudků a nepřátelství. Inspiruj jejich setkání s Písmem, povzbuzuj, ať vstupují na neprobádanou půdu skutečných lidských nouzí.

Spolu tě prosíme – KYRIE ELEISON

Naděje od tebe ať vyraší pro ty, kdo jsou opomíjeni, posmívání a odmítání. Braň nás před znevažováním jakéhokoli zápasu o lidskost.

- prosíme za ty, s jejichž nouzí se setkáváme uprostřed svých dní - za lidi bez prostředků, bez domova, bez perspektivy. Nedopusť abychom propadali otrlosti, která přezírá bídu a potřebnost druhých.

Spolu tě prosíme – KYRIE ELEISON

Otevírej nám oči pro ty, kdo ve světě okolo věrně zápasí o tvou věc.

Daruj moudrost, trpělivost a vytrvalost všem, kdo zápasí o věrohodnou politiku. Povzbuzuj k odpovědnosti za právo. Dávej odvahu k milosrdenství, která dokáže čelit nenávisti a populismu.

Spolu tě prosíme – KYRIE ELEISON

Prosíme za ty, kdo kvůli lidskému násilnictví ztratili blízké, domov, šance na obnovu života v míru. Dej jim skrze konkrétní lidi poznat, že na to nezůstávají sami, že zaslíbení života v pokoji od tebe není pouhá iluze. Prosíme za ty, kdo tu hledají cesty, jak dát znova povstat obětem jakéhokoli násilí.

Spolu tě prosíme – KYRIE ELEISON

Ved' nás k pokání, když máme ve všem jasno, dávej nám povstávat, když jsme všechno vzdali, a napřim naše kroky na cestu pokoje. Takto Tě prosíme ve jménu Toho, který nás předešel, ve jménu Ježíše, našeho Pána a bratra

Spolu tě prosíme – KYRIE ELEISON

AMEN.

Poslání Ef 5,1

„Buďte tedy následovníci Boha a chodte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás...“

Požehnání

Pokoj i láska a víra od Boha Otce a Pána Ježíše Krista. Milost

všem, kdo nepomíjející láskou milují našeho Pána JKa.

AMEN

Píseň 510

